

Uredništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3,
dvorišče, I. nadstropje.
**
Rokopisi se ne vračajo.
**
List izhaja vsak dan razun ne-
delj in praznikov ob 4. uri
popoldne.
**
Sklep uredništva ob 11. uri
dopoldne.
**
Nefrankirani dopisi se ne
sprejemajo.
**
Anonimni dopisi se ne uva-
žuajo.

NARODNI DNEVNIK

Upravništvo:
Schillerjeva cesta štev. 3.
Naročnina znaša za **avstro-
ogorske** dežele:
celoletno . . . K 25—
polletno . . . K 12-50
četrtno . . . K 6-50
mesečno . . . K 2-10
Za **Nemčijo:**
celoletno . . . K 28—
za **vse druge de-
žele i. Ameriko** K 30—
Naročnina se pošilja vnaprej.
Za **oglas** (**insetate**) se
plačuje od četverstopne
petit vrste po 12 h, za
večkratni natis primeren
popust.
Posamezna štev. stane 10 h.

Št. 207.

Telefonska številka 65.

Celje, v torek, 13. septembra 1910.

Cekovni račun 48.817.

Leto II.

Slovenski otrok spada v slovensko šolo.

Napisal Z. B.

Ni namen teh vrstic razmotrivati to vprašanje do podrobnosti. Rešeno je bilo mnogokrat in nikakor bi ne bilo treba prepirati se o tem, kakšen naj bo učni jezik v tej ali oni šoli, če bi ne bilo raznih političnih hujšakačev na eni, in nerazsodnih zapeljancev na drugi strani. Že pred stoletji so strokovnjaki-znanstveniki jasno in s posebnim povdarkom zahtevali, da se naj poučuje povsod le v tistem jeziku, ki ga je otrok vajen od matere, ki ga torej ovlada popolnoma. V naši dobi se ni na tem prav nič izpremenilo, in našim nemškim sosedom bi bilo dobro še posebej na srce polagati, da se ravno nemški šolniki vsi do zadnjega potezajo za ta temeljni zahtevek v šolstvu: podlaga vsemu poučevanju bodi materin jezik, če se pa že hoče kdo naučiti še kakega drugega jezika, naj se ga uči kot predmeta, nikar pa naj zaradi njega ne žrtvuje vsega drugega. Prezvzišen namen ima šolstvo, preveč časa nam vzame in preveč denarja nas velja, da bi se mogli zadovoljiti, če pridobimo za ves trud in čas samo znanje enega jezika, in še to — ne našega!

A vendar je pri nas še vedno mnogo ljudi, ki pošiljajo svoje otroke v nemške šole. Če jih vprašam, zakaj da tako delajo, ti odgovore, da iz praktičnega stališča, češ, otrok se bo igraje naučil nemščine, ki je vendar v življenju tako potrebna.

Takim ljudem je vse zastoj kaj razlagati. Priznajo nam vse, morebiti so še včeraj sami sosedu prigovarjali, naj da sina v slovensko šolo — ko gre za njihovega sina, ne poznajo ničesar drugega, le praktičnega stališča se drže in se ne ganejo z njega.

Da izpodbijemo mnenje teh ljudi, se moramo tudi mi postaviti na praktično stališče. Zato sem se namenil dokazati trditve šolnikov s številkami, torej popolnoma praktičnim sredstvom, gotovo bolj praktičnim, nego je negotovo in nedokazano mnenje čudno skrbnega očeta, ki misli, da bo s samo nemščino zavaroval sinu srečo za celo življenje.

Poglejmo torej malo, kaj pravijo številke o uspehu šolskega pouka v šolah, kjer se poučuje na podlagi materinščine ter v onih, kjer materin jezik ni obvezen tudi učni jezik.

Za podlago nam bodo služile gimnazije in sicer zato, ker imajo enako učno osnovo za celo Avstrijo in se torej razlikujejo med seboj le prav malo.*) Pri drugih šolah je razloček neprimerno večji, posebno pa še pri ljudskih. Omeniti moram že vnaprej,

*) Tako n. pr. se uče naši dijaki na gimnazijah razen materinščine še treh, a Nemci le dveh jezikov.

da bi podobni računi za ljudske šole pokazali nezmiselnost poučevanja v tujem jeziku v še mnogo bolj kričečih barvah, zato, ker so učenci ljudskih šol dokaj mlajši nego gimnazijci, ki nimajo trdnejšo voljo in s to tudi več moči, da težave lažje premagajo.

Pri učnem uspehu odločuje mnogo stvari. Ne le pridnost in nadarjenost učenčeva, njegova starost, duševni razvoj, veselje do učenja, razmere v domači hiši, gmotna sredstva, učni pripomočki in druge razmere, ki vplivajo na razvoj mladega človeka, tudi osebnost učiteljeva, notranji in zunanji ustroj šole, število učencev itd. Če torej govorimo o posameznem učencu, zakaj dobro ali slabo napreduje v šoli, ne moremo prezreti nobene malenkosti, ampak uvaževati vse podrobnosti, ki morejo uplivati na šolski uspeh in nikdar ne smemo zvrčati krivdo ali zaslugo na eno samo stvar. Šele če mnogo učencev pod sicer enakimi pogoji slabo uspeva, šele potem smo upravičeni izreči svojo sodbo. — Navadno dolže starši učitelja — toda večinoma mu delajo krivico; tudi če pod kakim učiteljem neprimerno veliko otrok slabo zdeluje, vendar še ni, da bi moral biti kriv učitelj, tembolj če pomislimo, da se drugi učenci pod istim učiteljem dobro uče.

Za posameznega učenca, posameznega učitelja in posamezno šolo torej nikakor ni lahko odločiti se, je-li to ali ono vzrok dobrega ali slabega uspeha, ampak moramo vedno uvaževati vse okoliščine.

Če pa vzamemo kako posebno lastnost šolskega ustroja, razdelimo z ozirom na to lastnost vse šole ene vrste v posamezne skupine in primerjamo potem učne uspehe v teh skupinah — tu se nam ne bo treba bati, da smo lahkomišelnost sodili, če bomo izrekli obsodbo nad tisto skupino šol, ki izkazuje najslabše uspehe.

Statistika uči najboljše, številke govore najjasnejše.

V dokončnih publikacijah c. kr. osrednje statistične komisije je obdelano šele šolsko leto 1905/6. Zato se bodo nanašale vse naslednje številke na to šolsko dobo.

Koncem tega šolskega leta je bilo v Avstriji 233 gimnazij (razen ženskih). Na vseh teh gimnazijah je bilo 80.283 učencev. (V začetku leta 85.849). Vsekakor dovolj veliko število, da lahko računamo na precejšno sigurnost v zaključkih, storjenih na njegovi podlagi.

Če upoštevamo učni uspeh na vseh avstrijskih gimnazijah, je padlo izmed sto dijakov 11.4 (od 100 torej 14). Med tistimi, ki so padli, so všteti tudi oni, ki niso bili izprašani, bodisi da so bili bolni, bodisi da niso mogli biti klasificirani iz drugih vzrokov.

Če razdelimo vse avstrijske gimnazije po njihovem učnem jeziku, so bili odstotki učencev s slabim učnim uspehom sledeči:

Izmed 100 učencev jih je koncem leta 1905/6 padlo:		
na gimnazijah z nemškim uč. jezikom		11'5
" " s češkim " "		9'8
" " s poljskim " "		11'9
" " z rusinskim " "		8'3
" " s slovenskim " "		8'8
" " s srbohrvaškim " "		10'9
" " z laškim " "		10'9
" " z dvojnim " (utrakvistične gimnazije)		15'8

Z ozirom na to, da je kar cela polovica utrakvističnih gimnazij namenjena baš nam Slovencem*), nas mora ta visok odstotek slabih uspehov na teh gimnazijah tem bolj presenetiti, saj niso baš redki glasovi, da je slovenski dijak zelo nadarjen in večinoma tudi zelo pridn. 15.8 odstotkov, to se pravi da pade vsak šesti dijak, na rusinskih gimnazijah pa skoro za polovico manj! Dočim na enojezičnih gimnazijah ne pade niti 12% učencev, jih pade pri nas skoro kar 16%! Pa poreče kdo, da je to slučaj, iz katerega se še ne da sklepati, da bi bile dvojezične šole slabe. Če bi bile slabe samo zaradi svoje dvojezičnosti, bi morale vse druge skupine gimnazij, ki so enojezične, izkazovati enake uspehe, vsaj približno enake, dočim izkazujejo v resnici zelo različne: zakaj imajo n. pr. poljske gimnazije toliko slabše uspehe nego rusinske?

Odgovor na to res ni težak! Tudi enojezične gimnazije lahko prištevamo k dvojezičnim, če imajo mnogo drugojezičnih učencev. Čiste, popolnoma enojezične gimnazije so samo tiste, v katerih imajo vsi učenci tisti materin jezik, ki je obenem tudi učni jezik. Nemška gimnazija je čisto nemška še le takrat, če ima samo nemške učence, za slovenske dijake nemška gimnazija ni eno- ampak dvojezična. Kajti učitelj mora drugojezičnim učencem podajati razlage v njihovem jeziku, ali pa tolikrat ponavljati in zopet ponavljati, da zaostaja s stvarino: če hoče da napredujejo nemški učenci, mora zanemarjati slovenske, če pa hoče pomagati tem, da bi mogli slediti, trpe zopet oni — učni uspeh, povprečni učni uspeh pa trpi vedno na vsaki šoli, ki ima drugojezične učence.

*) Vseh utrakvističnih gimnazij je bilo leta 1906 na Avstrijskem 12 in sicer 6 nemško - slovenskih, 2 nemško - rusinski, 2 nemško - rumunski, 1 nemško - češka in 1 nemško - laška.

LISTEK.

Ljudje iz gozda.

(Ameriška pripovedka; napisal Kudej.)

Ljudje iz gozda so bili na slabem glasu, katerega so si gotovo tudi zaslužili. Bilo jih je osemdeset in nastanjen⁹ so bili ob srebrni reki, po kateri je plavalo ogromno mnogo lesa iz washingtonskih gozdov; lesna akcijska družba je imela v službi to pestro množico, sestoječo iz ljudij celega sveta.

Težko je bilo delo: sekati lesne velikane, spravljati jih k vodi, katera je radevoljno posojevala svoje valove službi grabežljivih ljudij. Delo je bilo naporno in jednostavno, vendar pa dobro plačano; radi tega so se ljudje te službe držali.

Ni se bilo torej čuditi, ko so se ti zdravi in drzni ljudje sešli z drugimi, došlo do groznega pijančevanja in pretepov. V delu je bila stroga disciplina in po delu so ljudje divjali tem bolj. Farmerji, naseljeni v okolici, so prav nevoljno gledali te goste, kateri niso puščali pri miru nobene ženske, kateri so se napili in v pijanosti uganjali stvari, nasprotujoče dobri mravnosti. Pa bilo je težko, braniti se teh ljudij, kajti držali so skupaj ter si drug drugemu pomagali.

Tako se je zgodilo n. pr., da je jeden ustrelil v Jaksonville po nekem prepiru farmerja; njegovi tovariši ga niso hoteli izročiti sodniji in so celo ogroževali sherifa, kateri je bil prišel ponj. Še le, ko je prišla pomoč, so odnehal, v tem času pa je bil morilec že zdavno pobegnil. In ko je nek drugi zapeljal hčerko farmerja Bilkinsa, se je zgodilo ravno tako; samo, da se jih je koj oglasilo kakih trideset, ki so se

Bilkinsu ponujali za ženine zapuščene deklice. On pa je vse skupaj zavrnil in slavnostno proglasil, da hčer rajši vtopi, kot da bi jo dal kateremu človeku iz gozda.

Od tega časa se je razmerje med farmerji in onimi iz gozda poslabšalo še bolj. Deklice so se pred njimi skrivale in farmerji so imeli nabite puške za slučaj, da bi se kateri teh gozdnih ljudij osmelil prikrasti do hiše.

Največ se je jezil na nje mladi farmer Vondra, ki je imel svojo hišico najbližje gozdu. Ta je javno pravil, da mu je vseedno ustreliti psa ali človeka iz gozda. Ko sta ga nekoč v Jaksonville dva pretepla, počakal jih je skrivaj ter vstrelil na Jonathana Bartleye, jednega od najmočnejših in najnevarnejših ljudij od Srebrne reke.

Uvedla se je sicer preiskava, a Vondri niso mogli dokazati ničesar; in končno, saj je bil sheriff sam na strani farmerjev. Zatorej je sklenil tudi ranjeni Jonathan, da si pomaga sam in da se bo maščeval, kakor hitro ozdravi. A rana se je gnojila in trajalo je celi mesec, predno je bil zdrav.

Ljudje z gozda so se hoteli maščevati nad Vondro, vendar jim tega Jonathan ni odpustil, češ, da se osveti sam.

In res, ko je okrevaj, se jih je zbralo nekega večera kakih dvajset; pod vodstvom starega Duffeya in Jonathana so se bližali v temi farmi Vondrovi.

Sod smole, katerega so vlačili seboj, je kazal, da imajo resen namen, se maščevati.

A bilo je drugače; ljudje iz gozda vendar niso bili tako zlobni, kot se je govorilo. Zgodilo se je nekaj nepričakovanega tako, da svojega načrta niso mogli izvršiti.

Ko so bili na pol pota, opazili so, da se je nebo v smeri Vondrove farme rudečilo. Pospešili so korake, pa prišli so že prepozno. Vondrova farma je bila vsa v plamenu. Naenkrat so pozabili na maščevanje in začeli so pomagati. Dosti sicer niso mogli več rešiti; pač pa se jim je posrečilo rešiti Vondra. Ta je bil skušal priti v gorečo hišo, a nek tram ga je podrl na tla; v zadnjem trenutku ga je oprostil sam Jonathan, sicer bi bil izgubljen.

Ob ognju je stala Vondrova žena s tremi otroci, ki so milo jokali. Okrog nje so stali divji ljudje gozda, ki niso vedeli kaj početi. En čas so se posvetovali potem pa je Duffey pristopil odkrite glave k nesrečni ženi ter rekel: »Ehm, mislim, gospa, da bo najbolje, ako sprejmete našo gostoljubnost«.

Žena se je začudila ter s solzami v očeh gledala v razpokano lice starega gozdnega volka. Jokaje je sprejela gostoljubnost sovražnikov svojega moža. Pa saj tudi drugače ni bilo mogoče: v tem mrazu bi bil Vondra sigurno zmrazil.

Fantje so hitro napravili nosilo, ter položili nanj nezavestnega Vondro. Duffey je galantno ponudil svojo roko ženi, štiri silne roke so dvignile nosilo, otroke so pa nesli drugi. Otroke je hotel nesti vsak, konečno pa so se zedinili, da se bodo menjali. Petletnega Jenička je nesel celo pot Jonathan; na pol pota je dete zaspalo in spalo v njegovem naročju ravno tako sladko, kot v naročju matere.

Bilo je skoro že polnoč, ko so se vrnili. V bivališču so bili vsi po koncu ter čakali, kako se je nameravan napad izvršil. Takoj so vsi stopili okrog došlih, a Duffey je energično zapovedal mir. Vondro so prenesli v Duffeyovo posteljo in takoj se je jeden gozdnih fantov napolnil v Jaksonville po zdravnika.

Če je to res, o tem bi morali biti učni uspehi tem boljši, čim »čistejša« je kaka gimnazija, oziroma slabjši, čim več ima kaka gimnazija tujejezičnih učencev. Ker imajo najboljše uspehe rusinske in slovenske gimnazije, moramo obratno sklepati, da so te gimnazije najčistejše; na nemških in poljskih pa moramo najti največ tujejezičnih učencev. Poglejmo, če res tako kažejo tozadevne številke:

Na gimnazijah	je bilo vseh učencev:	tujejezičnih učencev:	na 100 učencev tujejezičnih:
z nemškim uč. jez.	32.736	3.906	11'9
s češkim " "	14.780	108	0'7
s poljskim " "	21.732	2.287	10'5
z rusinskim " "	2.821	2	0'0
s slovenskim*) " "	57	0	0'0
s srbohrvaškim " "	1.345	83	6'1
z laškim " "	1.559	51	3'2

Kakor kaže v zadnji številki podani pregled, so torej slovenske in rusinske gimnazije popolnoma čiste; največ tujejezičnih učencev je na nemških gimnazijah, takoj za njimi so poljske.

Pa ne da bi kdo mislil, da je ta podobnost med slovenskimi in rusinskimi na eni ter nemškimi in poljskimi šolami na drugi strani samo slučajna. Rusini so enako zatiran narod, kakor mi Slovenci, le da jih ne tlačijo toliko Nemci, kakor Poljaki. Ti so namreč v Galiciji povsod na prvih mestih, kakor po naših deželah Nemci. Dasi je Rusinov skoro ravno toliko kakor Poljakov, vendar je poljskih gimnazij 35, rusinskih pa samo 5. Univerze tudi Rusini še nimajo, kakor mi, a Poljaki imajo dve. Ljudskih šol je sicer veliko rusinskih, tako da se Poljaki vedno izgovarjajo, češ, glejte, Rusini imajo ravno toliko ljudskih šol, kakor mi, pa še pravijo, da jih zatiramo. Toda s temi šolami je tudi zelo podobno, kakor z našimi. Tudi pri nas kažejo Nemci zelo radi na takozvane utrakvistične šole, kakor da bi bile slovenske in se navidezno čudijo, kako da ž njimi niso zadovoljni. Rusinske šole sicer niso »utrakvistične« tako kakor n. pr. naše na Koroškem, kjer se slovenska beseda skoro nikdar ne glasi, toda zato so rusinske šole večinoma samo enorazrednice, in vsak Rusin, ki hoče višje izobrazbe, je na ta način prisiljen hoditi v poljsko šolo. Seveda je potem takih Rusinov malo, zato tudi tako malo rusinskih gimnazijcev, namreč samo 5.781, dočim je Poljakov na gimnazijah 20.670. In še od teh 5.781 jih mora več ko polovica namreč 2962 študirati na tujejezičnih, večinoma poljskih gimnazijah. Če zanje vlada noče ustanoviti zadosti gimnazij, potem se ni čuditi, če je tistih pet, ki jih imajo, res čisto rusinskih. Prav enako, kakor pri nas.

Nemška in poljska gimnazija pa je v vsakem večjem kraju, če se le par Nemcev oziroma Poljakov najde, ki bi vanjo hodili. Če so potem take gimnazije obiskovane tudi od Nenemcev in Nepoljakov, se ni čuditi: vsak hoče imeti sina čim najbližje in ga nerad pošilja v oddaljena mesta. Le počasi napreduje izobrazba in narodna zavest, le počasi ljudje spoznavajo, da je boljše poslati otroka par ur dalje, da hodi v domačo šolo, nego da bi hodil v bližnjo — a tujo.

Toda zašel sem. Zapeljalo me je veselo dejstvo, da pravica zmaga. Slovanska zavednost napreduje tudi med poljskim ljudstvom, ki se ne da več tirati v nezmislno sovraštvo proti bratom — Rusinom, od katerega je imel korist le tretji, nam-

*) Ne smemo pozabiti, da se nanašajo vse te številke na šolsko leto 1905/06, ko smo imeli eno samo slovesko gimnazijo in še to še le prvo leto in samo prvi razred.

V sobi, katera je bila obednica, bilo je kot v panju. Fantje so imeli dosti dela z otroci. Štiriletna Anica je sedela pri inži ter z obema rokama grabila sladko pecivo, katerega so ji bili prinesli. Jeniček je med tem mirno spal pri Jonathanu.

Veliko pozornost je vzbujala tudi najmlajša deklica, katero je mati po dolgem prigovarjanju poverila ogromnemu Poljaku Krzyžanskemu. Imel je dosti skrbi. Prinesli so mleko in namočeno žemljico, a dete ga ni hotelo; kričalo je na vse grlo, in se ni brigalo poizjati za prijazne besede nevajene pestunje.

Nemec Hecht, kateri si je domišljeval, da zna ravnati z otroki, je hotel pestovati; Poljak pa je stisnil pest ter rekel: Pšakrew! Hecht je stopil za korak nazaj, kajti dobro je vedel, da kamor prileti pest Poljaka, ne raste več trava.

Za to se je maščeval drugače in rekel: »Daj si dete k prsom, bodeš videl, da hitro utihne.«

Celo soba se je temu dovtipu od srca zasmejala. Jonathan se je prebudil. »Tiho«, je siknil; »dete zbudite!«

Vsi so naenkrat umolkili, samo mala Anička je ploskala z rokama in klicala z tenkim glasom: »Strički šel!«

Kuhar je šel v shrambo, da ji prinese z nova kolačev. Medtem se je pripeljal zdravnik. Vondra je bil težko ranjen in dolgo so se trudili, da je prišel zopet k zavesti. Ko je končno odprl oči in videl okrog sebe stati bradate može iz gozda, obrnil jim je hrbet.

Duffey je resignirano vzdihnil, in šel iz sobe. Svojo hišico je prepustil nesrečnim zakonskim in šel v drugo sobo; plačal je tudi zdravnika in ukazal, naj fantje pazljivo strežejo bolniku.

reč Nemec. Morebiti ni več daleč čas, ko bodo Nemci prisiljeni k večji miroljubnosti.

Pa vrnimo se k številkam!

Če uredimo te skupine gimnazij po njihovi »čistosti« in pridenemo številke o učnem uspehu, bo lahko vsak na prvi pogled opazil, da raste odstotek nezadostnih uspehov skoro popolnoma enakomerno z odstotkom tujejezičnih učencev:

Skupine gimnazij:	Izmed 100 učencev	
	jih je bilo tujejezičnih,	jih je padlo
s slovenskim učnim jezikom	0'0	8'8
z rusinskim " "	0'0	8'3
s češkim " "	0'7	9'8
z laškim " "	3'2	10'9
s srbohrvaškim " "	6'1	10'9
s poljskim " "	10'5	11'9
z nemškim " "	11'9	11'5

Vsakega mora ta pregled prepričati, da je resnična trditev, da so tujejezični otroci prave coklje šolskega napredka. Malenkostne izjeme niti ne pridejo v poštev, ker take natančnosti ni mogoče zahtevati, da bi se vjemale tudi desetinke, tem manj če pomislimo, da je učni uspeh odvisen od premnogo zelo raznovrstnih pogojev. Kdor pozna šolski stroj, bo naravnost presenečen.

Dočim pade torej na popolnoma enojezičnih gimnazijah od 100 učencev 8—9, na onih, ki imajo mnogo tujejezičnih učencev 11—12, na dvojezičnih gimnazijah pa kar 15—16 učencev.

Da ne bi kdo mislil, da so to le slučajne številke enega leta, v katerem se je po »čudnem naključju« sešlo vse, »da nas zapeljev zmoto« — sem pregledal tudi učne uspehe prejšnjih let, namreč za šolska leta 1902/03, 1903/04 in 1904/05. Tudi te številke za ta tri leta potrjujejo naše pravilo, četudi ne s tako presenetljivo natančnostjo. Pa naj govore številke same:

Izmed 100 učencev jih je padlo	v letu 1902/3	v letu 1903/4	v letu 1904/5
z rusinskim uč. jez.	12'0	9'6	8'6
s češkim " "	9'5	9'8	9'6
z laškim " "	15'6	15'6	12'7
s srbohrvaškim " "	13'3	12'8	9'8
s poljskim " "	12'9	11'9	12'6
z nemškim " "	12'5	13'2	12'4
z dvojnimi " "	18'3	17'7	16'5

Kakor je videti, motijo v tem pregledu zelo laške gimnazije z neprimerno visokimi odstotki neuspehov, toda dokaza nikakor ne prodirajo. Razen drugih vzrokov je najvažnejši pač ta, da študirajo na laških gimnazijah skoro vsi Jugoslovani kot Lahi. Vsi zavedni tržaški Slovenci pošiljajo svoje sinove na državno gimnazijo, ki je nemška, nezavednim pa je laška gimnazija mnogo bližje, kajti nekaj laščine v Trstu vsak ujame kar mimogrede, dočim se nemščina tam ne nauči brez volje in truda. Ker je pa laška gimnazija mestna, torej v rokah strastnih nasprotnikov Slovencev in Srbohrvatov, se ni čuditi, da izkazuje same »pristno« laške učence: za leto 1905/06 n. pr. je med 496 učenci samo en Hrvat, Slovenca pa prav nobenega.

Hrvaške gimnazije pa izkazujejo precej visok odstotek tujcev, posebno v Dalmaciji, kjer so vse gimnazije, razen v Zadru, hrvaške.

Pa če nas motijo številke laških in deloma tudi srbohrvaških gimnazij, podero vsak dvom zopet številke tistih gimnazij, zaradi katerih smo začeli

ta raziskovanja, namreč dvojezičnih. Njihovi odstotki nezadostnih uspehov so vsem drugim zavodom nedosegljivi! Kakor da bi bežali, v strahu, da jih ne prekosi kak tekmeč — oddahnejo si le takrat, ko vidijo, da tekmeči daleč zaostajajo ...

Izmed 100 učencev jih je padlo v letu 1905/06 na enojezičnih gimnazijah 11.9, na dvojezičnih 15.8; v letu 1904/05 na enojezičnih gimnazijah 12.7, na dvojezičnih 16.5; v letu 1903/04 na enojezičnih gimnazijah 15.6, na dvojezičnih 17.7; v letu 1902/03 na enojezičnih gimnazijah 15.6, na dvojezičnih 18.8.

Skoro vsak peti dijak zaostane pri odstoku 18.3 in vsak šesti pri odstoku 15.8! Pač imamo povoda dovolj brigati se te gimnazije — če itak študira veliko premalo Slovencev, pa še tiste da bi nam vsako leto dvakrat decimirali, dvakrat pravim, ker ne vsak deseti, ampak vsak peti že pade skoro. In kar je še hujše: pade večinoma po tuji krivdi, kajti znano je, da jih pade velika večina zaradi jezikovnih težkoč. Če bi odstranjevala šola le nezmožne, bi ji morali biti hvaležni, a da nam zadržuje baš tiste, ki si zapomnijo le kar razumejo in zato niso zmožni »naguliti« si dobesedno cele knjige — to je najhujše.

Zadnji čas je že, da se otresemo takih šol, k čemur naj širša javnost pomore s tem, da pusti te šole — prazne, poslanci pa naj poskrbe, da se poslovenijo vse šole, ki so pamenjene Slovincem.

Politična kronika.

IZJAVA DR. ŠUSTERŠIČA.

Dr. Šusteršič se je v razgovoru z nekim dunajskim urednikom izrazil med drugim tako le: Kleikalna stranka se je z vsem svojim vplivom zavzela za to, da bi bil poslanec Ivan Hribar potrjen za župana ljubljanskega, ne zaradi njegove osebe, ampak ker je hotela s tem ščititi ogroženo mestno avtonomijo slovenske prestolice. (?) Nasproti definitivni nepotrditvi župana Hribarja z njegova stranka ni zavzela definitivnega stališča; vse kar so posamezniki o tej aferi izjavili, je bilo samo njihovo privatno mnenje. (Torej tudi mnenje »Slovenca«, glasila stranke? Lepa reč! Op. uredn.) Stranka bo šele ob deželnozborskem zasedanju precizirala svoje stališče. Glede sankcije novega mestnega statuta za Ljubljano mu niso znane nobene potežkoče, češ, da v zadnjem času ni prišel v nobeno dotiko z vladnimi krogi. Glede enotnega češkega kluba se je izrazil, da on pozdravlja z velikim zadoščenjem ta korak čeških politikov, ki bo samo pripomogel k temu, da se utrdi stališče »Slovanske Enote«. (Članek v »Slovincu« je seveda zopet le »privatno mnenje«? Op. uredn.) Glede očitanja, da je on komandiral »Slovansko Enoto« in jo zapeljal na pot zgrešene taktike, pravi Šusteršič, da je ta dolžitev neutemeljena. Da bi delazmožnost češkega deželnega zbora vplivala na delazmožnost poslanske zbornice, tega dr. Šusteršič ne verjame. Kar se tiče delazmožnosti štajerskega deželnega zbora, je to notranja stvar štajerskih slovenskih deželnih poslancev. Na grozeči razpust poslanske zbornice dr. Šusteršič ne more verjeti. Glede italjanskega vseučiliškega vprašanja se je izrazil, da ga bo njegova stranka presojevala zgolj stvarno. Glede parlamenta je Šusteršič mnenja, da bo ministerski predsednik baron Bienerth pri delegacijskem zasedanju skušal vplivati na korist delazmožnosti poslanske zbornice, vendar pa ne verjame, da bi to vplivanje kaj zaleglo. Ta izjava je, če že drugo ne, vsekakor skrajno sumljiva. Iz pasusa o italjanskem vseučiliškem vprašanju zveni nek akord, ki močno spominja na — umikanje. Sicer pa upamo, da bomo kmalu slišali tudi »definitiv. stališče« njegove stranke k vsem tem vprašanjem.

zvečer. V gozdu začnemo zjutraj prej z delom in zvečer prej končamo. Jaz sam bodem pomagal!

In pomagal je. Predno je Vondra prvokrat zapustil postelj, je bila hišica postavljena. Manjkalo je samo še pohištvo. In tu so se zgodile čudne stvari.

Fantje so se praznično oblekli ter odšli na vse strani. Vabili so na veliki ples na korist Vondrovi rodbini. Farmerji v okolici, ki so že zvedeli o vsem, so položili puške na stran, in mnogi so prišli Vondra obiskat. Fantje, ki so prišli vabit, so bili povsodi prijazno sprejeti in pogoščeni.

Ples je bil sijajen; pravili so, da kaj tacega mesto Jaksonville še ni videlo. Šest godcev je igralo in blizu petdeset deklic je plesalo. In ta dan so se ljudje z gozda enkrat naplesali do siteda.

Ko so potem seštevili denar, pokazalo se je, da je vrgel ples čez 500 dolarjev čistega dobička; razven tega pa je došlo mnogo drugih darov. Tako na primer je dal gospod Moxley, trgovec v Jaksonville celo novo opravo za kuhinjo gospe Vondra.

Od tega časa se ljudj iz gozda niso več bali. Nasprotno: Povsodi so jih vabili in gostili. In fantje so se zares dostojno in lepo obnašali. Došlo je celo do tega, da so nehali kleti in končno so se celo trije oženili.

Med temi tremi je bil tudi Jonathan Bartley, kateri je vzel sestro gospe Vondrove.

Stari Duffey pa in ostali fantje so čez nekaj časa zginili od Srebrne reke; bili so prestavljeni dalje v gozdove.

Pogovarjal se je potem z zgovorno Aničko, katera še ni hotela spati, pogladil Jenička ter se vlegel spat. Za njim so šli počivati tudi ostali, zadnji je bil Krzyzanski; poleg sebe je postlal blazino za najmlajše dete.

Zjutraj so šli na delo in naenkrat je bilo poldne. V gozdu sta bila tudi oba večja otroka. Jeniček se je držal vedno Jonathanu, Anička pa je hodila z »dedom« Duffeyem, klanjajoč se delajočim stricom in trgajoč jim rožice.

»Gospodična, pravcata gospodična«, pravili so si fantje. Ko so se vrnili k obedu, šel je Duffey zopet k ranjenemu. Vondra je bil pri zavesti, vendar je bil zelo slab vsled velike izgube krvi in silne vročice po noči. Pogleda obeh mož sta se srečala. Duffey si je odkašljal ter spregovoril:

»No jeznemu ti na nas ni treba biti, napravili smo kar smo mogli.«

Vondrova je začela jokati. Ranjeni se je z težavo malo dvignil ter ponudil Duffeyu roko. Duffey je roko odkritosrčno stisnil.

Med tem se je bil Vondra sklonil in Duffeyu roko poljubil; ta je roko odtegnil ter rekel: »Stvar ni vredna niti besede«. Nato je šel hitro ven, da bi ga nikdo ne videl, da plaka. Odišel je v obednico.

Zvečer je prišla k Duffeyu deputacija. Perkins, ki je isto vodil, je rekel:

»Stari, mi hočemo imeti prosto!«
 »Kdo je to, mi?«
 »Vsi ali vsaj polovica nas.«
 »Tako, in zakaj?«
 »Mi hočemo Vondri postaviti hišico!«
 »To ne gre! Mi moramo sekati gozdove! Stavimo hišo pa lahko v nedeljo celi dan in pa vsak dan

SKLICANI DEŽELNI ZBORI.

Štajerski in koroški deželni zbor sta sklicana za 20. t. m., šleski za 19., nižjeavstrijski, solnograški in predarlški za 20., gališki za 22. in gornjeavstrijski za 28. t. m. Sklicanje ostalih deželnih zborov je namenjavano za poznejši termin.

K ČEŠKO - NEMŠKIM SPRAVNIM KONFERENCAM.

Dne 12. t. m. so imeli češki in nemški deželni poslanci iz Češke plenarne seje, na katerih so izbrali svoje zastopnike pri češko - nemških spravnih pogajanjih. Češki poslanci so imeli sejo v pisarni deželnega odbornika Škarde. Na seji se je doseglo glede nemških zahtev popolno soglasje: Čehi ne bodo Nemcem ničesar drugega koncedirali kakor to, da se izvoli komisija v deželnem zboru glede proračuna in poseben odsek, ki ima vzeti v pretres vladne predloge glede delitve Češke v administrativna okrožja. Na sestanku se je diskutiralo tudi o posredovalnem predlogu čeških in nemških veleposestnikov, ki sloni na znanih punktacijah iz leta 1890. Na spravnih konferencah bodo češke agrarce zastopali poslanci: Dvorak, Patelka in Hybš, Mladočehe dr. Škarda in Nemec, Staročehe pa dr. Srb in Jirousek. Od radikalcev bi se moral sestanka udeležiti posl. dr. Baxa. Ker pa je ta na letovišču v Opatiji, je naprosil poslanca Choca, naj ga zastopa. Choc pa se sestanka ni hotel udeležiti, češ, da ni bil oficijelno vabljen. Na sestanku je bilo sklenjeno, da se radikalcem pri spravnih konferencah prepustita dva mandata. Češki poslanci so se izrekli proti administrativni delitvi Češke in proti narodni omejitvi okrajev.

K SKLICANJU DELEGACIJ.

Skupna ministerstva sestavljajo sedaj proračun za leto 1910., ki se predloži delegacijam, katere se sestanejo krog 12. oktobra. V tem proračunu bodo tudi postavke za nove vojne ladje. V delegacijskem zasedanju bo imel, kakor se zatrjuje, minister zunanjih del grof Aehrenthal interesanten ekspeze. Kakor se v ogerskih političnih krogih zatrjuje, bo vojni minister podal izjavo, iz katere se bo lahko povzelo, da se bo dveletna vojaška služba za sedaj opustila radi prevelikih stroškov. V skupnih ministerstvih se vrše konference glede avstro-ogerske banke, katere privilegij poteče že meseca novembra. Kakor se zatrjuje, se bančni privilegij podaljša do leta 1917. Glede plačevanja Avstro-Ogerske banke v gotovini se od vlad določijo natančni pogoji. Ogerski ministerski predsednik je izjavil napram časniškim poročevalcem, da se bo o sklicanju delegacij definitivno sklepalo v skupni ministerski konferenci dne 22. t. m. na Dunaju.

POLOŽAJ NA HRVAŠKEM.

Volilno gibanje na Hrvaškem je v polnem teku. Kandidati vseh strank pridno sklicujejo shode. Vladi neljubim kandidatom se shodi od strani oblasti zabranjujejo. Tudi ban Tomašič je na delu za ustvarjanje vladne večine. Dne 11. t. m. in včeraj se je mudil na Dunaju. Včeraj je bil v avdienci pri cesarju. Brezdvomno je avdienca v zvezi z volitvami; in je najbrž v njej padla odločitev glede razpisa volitev. Splošno je mnenje, da bodo volitve krog 10. oktobra. Ogerski min. pred. grof Khuen se je izrazil, da so Tomašičeve šanse za volitve zelo ugodne. — O novi fuzijonirani stranki je ban Tomašič tudi izrazil svoje mnenje v tem smislu, da je njen program na nekaterih mestih slabo stiliziran. Osobito se mu ne dopade stilizacija one točke v programu, ki govori o »državni skupnosti dežel krone sv. Štefana«. — Hrvatska javnost pa izvršeno ustanovitev enotne hrvaške stranke navdušeno pozdravlja. — Bivši poslanec Zagorac izjavlja v svojem organu »Podravska hrvaška Straža«, da je poročilo, da bi vsled prepovedi kandidature dr. Rittiga s strani škofa Krapca v Djakovem on tam kandidiral, dr. Rittig pa v Koprivnici, neresnično. Če bi škof Krapac dr. Rittiga res prepovedal kandidirati, bo kandidiral on (Zagorac) v obeh okrajih, v Koprivnici in Djakovem. — Frankova »čista stranka prava« je sklenila v Zagrebu v vseh treh volilnih okrajih postaviti kandidate.

Štajerske novice.

Iz Polzele. Naše nemškutarstvo gre v klasje. Sad je obrodilo na dobro zemljo vsajeno drevo fabriškega gospodarja. Niso še ponemčevalnice otvorili, a že vidimo, kakšni so njihovi priganjači. Da bo nemška šola s 1. oktob. na Polzeli otvorena, to se je slov. javnosti že naznanilo. A ta javnost treba vedeti, kakšni ljudje so najhujši agitatorji za šulferajnsko šolo. Največji agitator, najzagrizenejši privrženec vsenemške Prymove tovarne in njenih iz Prusije privdanih uradnikov, je Franc Kolenc, p. d. Šantel. Ta človek mrzi vse, kar je slovensko tako srdito, da še malokateri nemškutar tako. Pa kakšen je ta naj-agilnejši »vsenemški« nemškutar? Sedaj sedi že v zaporu. Pobijalec je in pretepač. Pred par dnevi je v braslovški fari napol ubil fanta Čimperška. Prerezal mu je trebuh, da so mu čreva na mestu pogledala iz telesa. Rešitev življenja je skoraj gotovo izključena. To naznanjamo za danes slov. javnosti, da zve kakšni ljudje agitirajo za šulferajnsko šolo in da si lahko predstavlja kake sa-

dove bo še šola obrodila. Toliko za danes, več prihodnjič!

Iz Žalca. (Pogreb Franca Kopriva.) Truplo pokojnega g. Franca Kopriva je došlo šele danes zjutraj v Žalec in se je vršil s kolodvora pogreb. Vodil ga je žalski župnik Koren, udeležila pa se ga je velika množica ljudstva iz domače vasi, Petrovč, Žalca in cele okolice. Med udeleženci je bil g. drž. posl. Roblek, člani osrednjega odbora Zveze slov. napr. mladine, čegar odbornik je bil pokojnik, zastopniki in zastopnice krajevnih odsekov ZSNM v Petrovčah, Gotovljah in Grižah, arjevaška požarna bramba polnoštevilo in dr. Na kolodvoru in na pokopališču so mu zapeli žalski pevci pod vodstvom g. učitelja Preglja dve ginljivi žalostinki. Krsto je pokrivalo vse polno vencev. Sprevod je šel najprej v žalsko cerkev, kjer se je brala maša zadušnica, potem pa po trgu na pokopališče sv. Kancijana. Tam je spregovoril rajnkemu v slovo tov. podpredsednik ZSNM Lešničar in slavil ranjkega značaj in delavnost v domači vasi kakor tudi v ZSNM. Kako priljubljen je bil ranjki, je najbolje pokazalo to, da je ostalo malokatero oko suho, ko so ga položili k zadnjemu počitku. Naj mu bode lahka zemljica domača!

Cerkveni ropar Podlipnik. Kakor znano, so pred dobrim mesecem prišli slov. roparja Podlipnika, ki je bil oropal neko cerkev na Reki in potem v Zagrebu ustrelil nekega stražnika. Podlipnika so zdaj oddali na opazovalnico za umobolne, ker so mariborski zdravniški sodni izvedenci mnenja, da Podlipnik ni pri zdravi pameti.

Za CM družbo je nabrala družba slovenskih udeležencev vinarskega kongresa v gostilni Južnoštajerske vinarske zadruge na Dunaju 14 kron.

Iz Lepe vasi pri Slovenjgradcu. Naš »Veliki duhoven« Janez je pred par tedni zopet sodnijsko grozno propadel. Tožil je enega naših najodličnejših kmetov radi motenja vere. Zvedel je, da so se nekateri fantje pogovarjali, kak razloček je med krščansko in protestantovsko vero in hajd na zatožno klop. Gospod nadžupnik, ali se vam sanja kaj? Kaj pa ste napravili iz hiše mojega Očeta? Hišo političajocih maziljencev, hišo nemira in prepira, hišo hujskanja in zmerjanja, zbornico kmečke zveze, zbornico vseh mogočih napadov na narodno stranko. Pojdite k planinskim pastirjem in se učite tam, kaj je prava, trdna, požrtvovalna vera in kako mora človek radi vere zatajevati samega sebe. Vi Kristusov namestnik zatajili pa ste vero radi politike; vera vam je sredstvo, s katerim hujskate ljudstvo in delate politiko. In to naj bi mi farmani vse mirno prenašali? Ne. Videli bomo, so li duhovniki radi politike ali radi vere na svetu! Cerkev in vera nimata s politiko nobenega stika! Zapomnite si to! Če si škof in njegovi duhovni svetniki ne upajo seči v to sršenovo gnezdo, bomo pa segli sami. Tožariti — in bernje davati — pa se ne pustimo!

Iz Braslovč. Pričetek šolskega leta je pred durmi, ž njim se pa začnejo tudi nove skrbi starišev, otrok in učiteljev. Največ preglavice povzroči nabava šolskih potrebščin. Nekaterim zares primanjkuje potrebnega drobiža, drugi se obnavljajo, takim načinom se pričetek rednega napredovanja zavlačuje teden za tednom. Koliko je otrok, ki po celo leto ostane brez šolskih knjig in ni čuda, ako ni pravega napredka. Da se tem nedostatkom v okoliščini pride, je tukajšnji krajni šolski svet sklenil, naj dobijo vsi učenci brez izjeme vse šolske potrebščine v šoli, le katekizem, ki naj bo v vsaki krščanski hiši, in tablico bi si otroci nabavili sami. Nastali stroški bi se pokrili potom rednih doklad enakomerno na vse davkoplačilce, kar bi bila nekaka olajšava težkega bremena onih občanov, ki imajo po več otrok v šoli in bi pospeševalo redno napredovanje. Čeravno bi bili prispevki posameznika jako neznatni, vendar se nekateri protivijo taki obče koristni stvari; zato se vabijo vsi, ki se zanimajo za to zadevo, zlasti stariši, ki imajo otroke v šoli, naj pridejo v nedeljo po prvem sv. opravilu v šolo, da se posvetujemo tej zadevi in da se izve mnenje večine prizadetih. — **Krajni šol. svet v Braslovčah**, dne 12. septembra 1910.

Sv. Jurij ob Ščavnici. V proslavo 80letnice rojstva Njega Veličanstva presv. vladarja Frana Josipa I. sklenilo je prostovoljno gasilno društvo jurjevsko sezidati novo, lično spravišče gasilnega orodja, ker dosedajno staro in zanemarjeno nikakor ni več služilo svojemu namenu in potrebi. Delo je prevzel domači stavbenik g. Fr. Holc. Stavbo se je takoj pričelo staviti in bo kmalu dogotovljena.

V poročilu o VIII. avstrijskem vinarskem kongresu v »Narodnem Dnevniku« z dne 8. t. m. se nam je vrnila pomota, da smo imenovali ravnatelja Bellea iz St. Jurja. Glasiti se mora ravnatelj Bolle iz Gorice.

Sv. Peter niže Maribora. V soboto dne 10. sept. se je na potu iz Sv. Petra pri Mariboru proti St. Rupertu ponesrečila stara žena Jožefa Petek ter si je zlomila levo nogo.

Bavarski princ v Gradcu. Graški listi poročajo, da se je v Gradcu za stalno naselil bavarski princ Henrik, star 26 let. Bajе hoče tudi za stalno stopiti v avstrijsko armado. Bil je poznan že v Monakovem kot poseben ljubitelj Avstrije.

Št. Pavel pri Preboldu. Požarna bramba v v Latkovi vasi priredi v nedeljo 18. t. m. veselico pri g. Sadniku. Začne se ob 3. uri popoldne. Spored bo velezanimiv. Bratska društva se vabijo, da se v obilnem številu udeleže.

Druge slov. dežele.

Strašna povodenj v Pulju. Škoda, ki jo je povzročila sobotna povodenj v Pulju, kjer se je utrgal oblak, znaša krog pol milijona kron. V nekaterih hišah je še včeraj stala voda.

Profesor Jug — suspendiran. »Slov. Narod« poroča: Kakor smo izvedeli, je deželni šolski svet v svoji zadnji seji suspendiral od službe g. Ant. Juga, profesorja na mestnem dekliškem liceju, zaradi njegovega govora na učiteljski skupščini v Novem mestu in sicer za dobo, dokler traja disciplinarna preiskava proti njemu.

Slovenec v Pulju obolet na koleri? Obolet je v Pulju policijski inšpektor Vezjak, rodom iz Spodnje Štajerske, na koleri podobnih znakih. Prepeljali so bolnika v izolirani oddelke mornarične bolnišnice.

Skoro vse bivše člane »Narodne delavske organizacije« v Ljubljani toži državno pravdnistvo po § 305 k. z. — To je epilog k razpustitvi organizacije. Kako bo moglo državno pravdnistvo utemeljiti to svojo obtožbo po tem kaučukparagrafu, smo radovedni izvedeti. Pa pravijo še, da je samo Amerika dežela neverjetnih možnosti!

S tremi krogli v telesu iz Nabrežine peš v Trst. Iz Trsta poročajo sledeči skoro neverjetni slučaj: 25-letni zasebni uradnik Ladislav Drvota iz Prage, ki je bil zadnji čas nastavljen pri neki banki v Gradcu, se je na potovanju v Trstu v nekem gozdu pri Nabrežini ustrelil dvakrat v desno senco, enkrat pa v prsi. Vkljub temu je imel še toliko moči, da se je privlekel v Trst, šel na rešilno postajo in se dal prepeljati v splošno bolnišnico. Mož trdovratno molči o vzroku dejanja.

Tečaj za uporabo sadja priredi kranjska kmetijska šola na Grmu od 26. do 30. t. m. Za udeležbo se je zglasiti do 19. t. m. pri ravnateljstvu zavoda.

Od deželnega sodišča v Ljubljani. Ko je šel predsednik Levičnik na dopust, je bilo pri graškem nadsodišču že vse določeno, da se ne vrne več in da pride Elsner. Boj slovenskega časopisja proti Elsnerju je dosegel vsaj ta uspeh, da se je Levičnik vendarle še vrnil in 10. t. m. prevzel predsedniške posle. Stvar poslancev je, da ohranijo to posest slovensko.

Zadnja nedelja v Gorici. Kakor smo poročali, je vlada prepovedala nedeljsko slovensko kolesarsko slavnost v Gorici. Italjani pa so vkljub temu nameravali inscenirati napade in poboje Slovencev. Ker so se pa tudi Slovenci iz mesta in okolice na to primerno pripravili, so laški junaki lepo tičali doma, in celi dan je vladal v Gorici lep mir.

Sestanek odbora zaupnih mož kranjske narodnonapredne stranke se vrši v nedeljo, dne 28. t. m. v Ljubljani v »Mestnem domu«. Tako poroča »Jutro«. »Slov. Narod« pa pravi, da mu ni o tem nič znano.

Zadrugo čevljarjev snujejo v Trstu. V 14 dneh se vrši ustanovni občni zbor.

Važne personalne premembe pri sodiščih. »Slov. Narod« poroča od poučene strani: V kratkem se bodo zgodile važne premembe pri nekaterih sodnih dvorih. Predsednik celovškega sodišča postane dvorni svetnik pri najvišjem sodišču na Dunaju. Na njegovo mesto pride znani nemškutar Perko, ki se v Mariboru odlikuje najbolj po svoji komodnosti. Za Maribor se poteguje rojeni graničar nadsvetnik dr. Nemanič v Gradcu, eden najstarejših slovenožrcev, ki bo nadaljeval in še spopolnil ponemčevanje okrožnega sodišča v Mariboru. Kadar se bodo izvršile te premembe, tedaj se tudi pokaže, če je nameravana prememba v predsedstvu deželnega sodišča ljubljanskega samo odložena ali opuščena.

Zoper »Hribarjevo ulico«, oziroma zoper sklep ljubljanskega obč. sveta, da bi se imenovala Gosposka ulica odslej Hribarjeva ulica, sta vložila pri dež. odboru protest Kregar in Štefe.

V Šturjah pri Ajdovščini so za 8. t. m. sklicali klerikalci javen shod, naperjen proti podružnici »Narodne Delavske Organizacije« v Ajdovščini. Narodno delavstvo pa je prišlo na shod v ogromnem številu. Za klerikalne govornike so prišli dr. Žitnik in Gostinčar iz Ljubljane, dr. Breclj iz Trsta in kakih 6 duhovnikov. Ko so videli to množico zavednega delavstva, so jo odkurili in nobeden si ni upal govoriti. Vse se je iz srca smejalo klerikalni blamaži.

Rojaki, spominjajte se prepotrebne
Sokolskega doma v Brežicah.

Hmelj.

XXI. Poročilo hmeljarskega društva v Žaleu o hmeljski kupčiji v drugih krajih.

Žatec, dne 9. septembra 1910. Vsled zdržema hladnega in deževnega vremena bode obiranje hmelja končano šele okoli 15. t. m. Vkljub temu je hmelj, kolikor ga že ni na drogih postalo rjavega, lep. Kupčija pa se krepko razvija in se je v četrtek tu prodalo 700 bal. Tendence in cena je pa nespremenjena; za slabo blago se je plačalo od 110—116 K, za srednje 120—130 K, še za boljše 130—140 K in za prima 140—152 K za 50 kg. Kupci so večinoma Nemci. Lepo zeleno blago se lahko proda po najboljši ceni. Na kmetih je kupčija tudi prav živahna. Tudi po tujem hmelju se celo povprašuje, — tu ga ni. Nekje se je ponudilo za lepo partijo štajerskega goldinga 125 K za 50 kg, pa zamanj. Tak hmelj pride v Žatec postavljen na 140 K; ima torej isto ceno kot žateški. V Ovišju je tudi živahna kupčija in se plačuje za dobro in prima blago od 110—120 K za 50 kg. Zadnje dni prodal se je lanski hmelj za 76—85 K za 50 kg. Konečno razpoloženje na trgu je nespremenjeno mirno, za prima prav čvrsto.

„Saazer Hopfen & Brauerzeitung“.
HMEJSKE CENE.

Norimberk, 13. septembra. Dovož 1.100 bal, prodano 700, kupčija počasnejša, cene neizpremenjene od 60—130 mark za 50 kg.

Najnovejša brzojavna in telefonična poročila.

PASIVNA REZISTENCA NA JUŽNI ŽELEZNICI.

Gradec, 13. septembra. Vse organizacije uradnikov in uslužbencev na Južni železnici so sklenile koalicio, da bi dosegla izpolnitev obljub, katere je dala J. ž. svojim uradnikom in uslužbencem 1. 1907, ne da bi jih izpolnila. Glavno ravnateljstvo je poslalo pismo, v katerem pravi, da se te obljube študirajo in da se bodo tudi tekom meseca oktobra izpolnile, v kolikor bode za to denarnih sredstev. Koalicio je pa dala na to odgovor, da če glavno ravnateljstvo ne da do 14. sept. 6. ure zvečer točnega in pravnovejavnega odgovora na njeno zahtevo, se začne dne 15. septembra od polnoči naprej pasivna rezistenca na vseh progah Južne železnice.

PROTI UVOZU MESA IZ AMERIKE.

Gradec, 13. septembra. Klerikalna kmečka zveza za Srednji in Gornji Štajer je poslala minister-skemu predsedniku oster protest proti uvažanju mesa iz Amerike (Argentinije).

SPRAVNE KONFERENCE V PRAGI.

Praga, 13. sept. Potek včerašnjih nemških in čeških pripravljanih konferenc je pokazal, da je zelo malo upanja na spravo v češkem deželnem zboru. Nemci še vstrajajo vedno na svojem trmoglavem stališču.

DEMONSTRACIJE PROTI PATRU DROZDU.

Praga, 13. septembra. Včeraj je došlo do velike demonstracije proti bivšemu ravnatelju svetovc-lavske hranilnice patru Drozd, ki je poneveril več milijonov hranilnih vlog in sedaj po poteku svoje kazni živi v Pragi. Šel je po mestu, pri čemur sta ga dva mimoidoča spoznala in ga začela zasramovati. Takoj se je nabralo do 800 ljudi okrog patra, ki so mu tako grozili, da je moral zbežati v vežo neke hiše. Šele policija ga je oprostila iz tega neprijetnega položaja.

KOLERA.

Budimpešta, 13. septembra. V Kraljevi ulici je zbolela neka ženska pod jako sumljivimi znamenji. Spravili so jo v bolnišnico za nalezljive bolezni in tam se je izkazalo, da ima kolero.

Carigrad, 13. septembra. V erzerumskem vilajetu je zbolelo 10. in 11. sept. 27 ljudi na koleri, 14 pa umrlo.

REAKCIJONARNA ZAROTA NA GRŠKEM.

Berlin, 13. septembra. »Voss. Zeit.« poroča iz Aten: Čete morajo biti po vojašnicah pripravljene. Došlo se je na sled zaroti nazadnjaških častnikov in podčastnikov, ki so hoteli vreči sedanjo Dragumisevo vlado, se polastiti vojašnic in streljiva ter napraviti velike demonstracije za kralja. Častnikom in vojakom bi se pridružili pred kratkim upokojeni tovariši ter odpuščeni uradniki s svojimi pristaši. Sedež zarote je bil pri 3. konjeniškem polku. Polkovnika Milliotisa so zaprli. Zarote se je udeležil tudi prejšnji vojni minister Lapathiotis, ki je imel zavzeti po-veljstvo topničarskega polka v Larissi, pa ni hotel oditi iz Aten.

ZADRUŽNI SHOD NA DUNAJU.

Dunaj, 13. septembra. Jutri se prične tu II. avstrijski združni shod, ki bo trajal dva dni. Sklicala ga je »splošna zveza avstrijskih kmetijskih zdru-g«. Celjsko Zadržno Zvezo zastopata člana načelstva dr. Božič in dr. Kalan.

Zagrebski
Franck
kot lovarniško znamenje
priporočujemo kot priznani najboljši pridelki za kavo!

Tržne cene.

Dunaj, 12. sept. Borza zakmetijske pridelke. V nasprotju z medlimi poročili iz inozemstva se je ta teden pričel promet s trdno tendenco in rastočimi cenami. Rž in pšenica sta se cenila po 10 vin. višje, ječmen je ostal brez prometa, oves in koruza pa sta tudi postala trdnejša za 10. vin.

Budimpešta, 12. sept. Žitna borza. Pšenica za oktober K 10'21, pšenica za april K 10'47, rž za oktober K 7'44, rž za april K 7'83, oves za oktober K 8'19, oves za april K 8'45, koruza za maj K 5'92. Pšenice se zmerno ponuja in kupuje, tendenca trdna, promet 30.000 stotov, pšenica v efektivu za 10 vin. višja, ostalo nespremenjeno. Termini trdnejši. Vreme lepo.

Trst, 12. sept. Sladkor. Centrifugal pilés prompt K 39½ do K 41 za dobavo K 33 do K 33½. Tendence medla.

Praga, 12. sept. Sladkor. Surovi sladkor prompt K —, nova kampanja K 26'15. Tendence: mirna, vreme oblačno.

Budimpešta, 12. sept. Svinjski sejm Ogrske stare težke 146—148, mlade težke 150—152, mlade srednje 154—158, mlade lahke 160—164 v kilogram. Zaloga 36.318 komadov.

Budimpešta, 12. sept. Mast. Svinjska mast 174, namizna slanina 145.

Po svetu.

Težek mož. V Vinkovcih na Hrvatskem je umrl te dni izdelovalec opank Anton Milič. Zadel ga je kap. Bil je silne postave in je tehtal 176 kg.

Streljanje na srednjih šolah. Ministrstvo za de-želno brambo je ravnokar izdalo »Program za fa-kultativen pouk v streljanju na srednjih šolah in so-rodnih zavodih«, kakor tudi »Določbe za pouk v streljanju«. Ob enem se je šolskim ravnateljem na-ročilo, naj pozovejo dižake najvišjih dveh razredov, da se prostovoljno vpišejo v »kurze za streljanje«. Ministerstvo je mnenja, da bo s to odredbo utrdilo pri dijaštvu avstrijski patriotizem.

Vsenemški kongres. V Karlsruhe se je v nedeljo vršil napovedani vsenemški kongres s časnikiarji. Poslanec Liebermann se je namreč izrazil, da so nemški časnikiarji prav taki lopovi, kakršni so fran-coski. Navzoči časnikiarji so se čutili žaljene in so demonstrativno zapustili zborovanje, ki je bilo na to prekinjeno. Po zopetni otvoritvi je poslanec Lie-bermann javno preklical ter prosil časnikiarje za od-puščanje. Kongres je sklenil resolucijo, v kateri za-hteva še živahnejšo germanizacijsko akcijo proti Poljakom in Dancem, kakor doslej.

Razpravni jezik na avstrijskem kongresu kme-tijskih zdru-g. Z ozirom na drugi avstrijski kongres kmetijskih zdru-g, ki se vrši 14. in 15. t. m. na Du-naju in ki ga prirejuje splošna zveza avstrijskih za-drug, je poslala češka sekcija deželenega kulturnega sveta na pripravljalni odbor kongresa prošnjo, da se dovoli zastopnikom nemških kmetijskih korporacij posluževati se na kongresu svojega materinega je-zika. Predsedstvo osrednje zveze je dovolilo, da se referati lahko vrše v vseh avstrijskih jezikih ter se bodo pozneje prestavili na nemško. V debati pa bo razpravni jezik na kongresu izključno nemški.

Španska kraljica — mati, Marija Kristina, se bo, kakor poročajo iz Olomuca, za stalno nasta-nila na avstrijskih tleh in sicer v gradu svojega brata nadvojvoda Evgena.

Železniška katastrofa v Uherskem pred so-diščem. Dne 6. t. m. se je končala obravnava pred sodiščem v Chrudim na Češkem zaradi ve-like katastrofe, ki se je zgodila pred nekaj me-seci v Uherskem. Asistent Zeis je bil spoznan krivim, da je z nepazljivostjo zakrivil smrt več oseb, in je obsojen v šestmesečni zapor.

Katoliški mož — zločinec. Vrtar katoliškega rokodelskega društva na Dunaju Julij Thumann je poneveril 12.000 kron ter pobegnil. Policijska pre-iskava je dognala, da se ni pisal Thumann, marveč Anton Klausner, ki je bil svoje čase črevljar v Mo-nakovem.

Ujeli so portirja katoliškega pomočniškega dru-štva na Dunaju Thumana rekte Klausnerja, o katerem smo poročali, da je društvu ukradel 12.000 K in po-begnil. Ujeli so ga v Baselu in našli pri njem še 10.000 kron.

Kuhati ne znajo

to smo konstatirali vselej, ko so se postavile na mizo Pekatete, ki niso šle posebno v slast. Zahte-vajte zastoj kuharsko knjigo pri trdki Prva kranjska tovarna testenin v Il. Bistrici.

Sukna in modno blago za obleke
priporoča firma
Karel Kocian
tvornica za sukno, Humpo-
lec, Češko. Vzorci franko.

Sprejme se takoj

trgovski
soitrudnik

mešane stroke. J. Krašovic, Žalec.
525 2-1

Pozor! Trgovci Pozor!

Hiša, stara 34 let, v koji je vedno trgovina poprej tudi gostilna, obstoječa iz 5 sob, prodajalne, 2 kuhinj, 2 podstrešnih sob, 1 skladišča, 3 kleti itd. Zraven sta dva velika vrta, sadonosnik, vsa-jenih 20 trt, med njimi rizling burgundec, sipa, izabela. Drvarnica, hlev za svinje in studenec z dobro pitno vodo. Ker je vse blizu dobro obiska-nih toplic, tik farne cerkve, poleg glavne ceste se posebno g. trgovcem priporoča. Proda se radi preselitve pod ugodnimi pogoji. Kje in cena se izve v upravnistvu tega lista. 523 3-2

Učenca

s primerno šolsko izobrazbo, ter tudi pridnega in zanesljivega sprejme trgovina z mešanim blagom
Jos. Podgorelec, Sp. Dravograd.

Prostovoljna razprodaja

gozdov v Socki, kateri so bili prej lastnina grajščine Zalag. Isti se bodo potom parcelacije razprodajali po posameznih kosih na licu mesta (v Brezovem grabnu) v **pondeljek 12. in četrtek 15. septembra** ob 8. uri zjutraj.

473 —11

Tovarniška zaloga

vsakovrstnega papirja, pisalnih potrebščin, trgovskih knjig, na debelo in drobno pri

Goričar & Leskovšek v Celju
Graška cesta št. 7.

Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov po novih predpisih. — Tiskovine za vse urade.

177 88-56